

Mitmete muutujate tähendusrikkus

THE SIGNIFICANCE OF MANY VARIABLES

Küsis/ Interview: Kristel Schwede

Gregor Taul (1986) on kunstiteadlane ja kuraator, kelle korraldatud näitust „Pikiirijooksja, rotipüüdja ja müüriladuja” näeb Tallinna Kunstihoone galeriis 04.02–03.04.2022. Positiiv uuris, milliste teemadega Gregor Taul oma kunstiprojektides tegeleb ning kuidas ta ühendab kriitiku ja kuraatori tegevuse.

Kuidas Sa oma kuraatoriprojekte valid?

Kuna ma olen viimasel viiel aastal doktoritöö kirjutamise jooksul tegelema palju rohkem õpetamise ja kirjutamisega ning õigupoolest kureerinud vaid mõnda üksikut näitust, siis valikutest on siin raske rääkida. Teisalt olen mõnest projektist ka loobunud, põhjendades seda endale vabaduse puudumisega.

Palun räägi lähemalt näitusest „Pikiirijooksja, rotipüüdja ja müüriladuja”.

Näitus tõukub Peet Vallaku, Ilmar Külveti ja Mehis Heinsaare novellidest, kus kõige muu seas tegutsevad sellised „ametimehed”, nagu pealkirjas märgitud. Ehkki kõigis lugudes leiab tugeva annuse müstitsismi, siis tegelased ise on lihtsad inimesed oma argipäevaste muredega. Olen näitusele kutsunud osalema viis kunstnikku, kes erineval moel nende novellide tegevustikku ja õhustikku tõlgendavad. Need on Amie Nga Man Chan, Eike Eplik, Kristaps Epnern, Hanna Samoson ja Augustas Serapinas.

Mulle on kureerimise puhul keskseks ülesandeks anda kunstnikule võimalus luua uus teos. Seda taotlesin ka siin, kuid kuna näitusetegemine on seotud paljude muutujatega, siis tuleb valmis olla kompromissideks. Peale kunstnike teoste olen näitusele valinud kümme fotot Eesti mäluasutuste kogudest. Kui kunstiteoste puhul on piir „päris” lugude ja fiktsiooni vahel hägune, siis ajalooliste fotode puhul seda vähemalt pealiskaudselt vaadates kahtlustada ei saa. Ent selles peitub ka kureerimise võlu: valinud oma näitusele piltlikult öeldes miljonite fotode seast käputäie, muutub igaüks neist ääretult tähendusrikkaks ja lakkab olemast pelgalt pilt perekonnaalbumist.

Oled üle kümne aasta tegutsenud kunstikriitikuna. Kuidas Sa ühendad kriitiku ja kuraatori tegevuse?

Gregor Taul (1986) is an art historian and curator whose exhibition ‘Pikiirijooksja, rotipüüdja ja müüriladuja’ (*Runner Along the Border, Rat Catcher and Bricklayer*) can be seen at the Tallinn Art Hall gallery from 4 February to 3 April 2022. Positiiv explored the topics that Gregor Taul deals with in his art projects and how he combines the work of critic and curator.

How do you choose your curatorial projects?

Since I have been teaching and writing a lot more over the past five years as I’m writing my doctoral thesis and have curated only a few exhibitions, it is difficult to talk about choices. On the other hand, I have abandoned some projects and justified doing so on the grounds of lack of freedom.

Please tell us more about the ‘Pikiirijooksja, rotipüüdja ja müüriladuja’ (*Runner Along the Border, Rat Catcher and Bricklayer*) exhibition

The departure point for the exhibition is short stories by Peet Vallak, Ilmar Külvet and Mehis Heinsaar, which feature, among others, such ‘tradesmen’ as the title suggests. Although there is a strong dose of mysticism in all the stories, the characters themselves are simple people with ordinary worries. I have invited five artists to participate in the exhibition who interpret the activities and atmosphere of these short stories: Amie Nga Man Chan, Eike Eplik, Kristaps Epnern, Hanna Samoson, and Augustas Serapinas.

For me, the central task in curating is to give the artist the opportunity to create a new work. I attempted this here, too, but because putting an exhibition together involves many variables, you have to be willing to compromise. In addition to the artists’ works, I have selected about a dozen photos from the collections of Estonian memory institutions. While the line between ‘real’ stories and fiction is blurred when it comes to works of art, this is not the case with historical photos, at least not when looking at them superficially. But therein lies the charm of curating: having narrowed, figuratively, a million photos down to a handful for the exhibition, each of them becomes extremely meaningful and ceases

Räpina rajooni Lenini nim. kolhoosis ehitatakse uut elektrijaama 4.11.1954.a. (VK F 970-79 F). V6rumaa Muuseum
Näitus „Pikiirijooksja, rotipüüdja ja müüriladuja” /
Exhibition *Runner Along the Border, Rat Catcher and Bricklayer*

Õppinud vaheldumisi semiootikat ja kunstiteadust, tunnen ennast hästi, kui saan end semiootikute hulgas nimetada kunstiteadlaseks ja kunstiteadlaste hulgas semiootikuks. See-eest kunsti-masinavärgi sees mulle tundub, et niisugune perspektiivi muutumine eriti ei toimi. Kirjutaja ja kuraator ajavad suures plaanis sama asja, ehkki töömeetodid on absoluutselt erinevad. Kriitikutöö on solipsistlik, kuraatoritöö aga vastutusrikkam ja riskid on hoopis teise kaaluga.

Sinu akadeemilise uurimuse teemaks on kunst avalikus ruumis. Kuidas see teema kajastub Su kuraatoriprojektides?

Kõige otsesemalt seondub mu doktoritööga 2021. aasta muinsuskaitsepäevade näitus „Monumentaal-dekoratiivkunst Nõukogude Eestis. Plastgraanulitest metallvarbadeni“, mille kureerisin koos Anu Soojärvega. Planšettidel väljapanek oli esmalt avatud teaduste akadeemia hoones ja rändas pärast Eesti väiksemates kohtades.

Üks sarnane näide, kus muidu galeriis toimuv näitus valgus avalikku ruumi, oli koos gümnaasiumiõpilastega kureeritud „Kehamaterjal“ Viljandi linnagaleriis. Kaasasime näitusele Kaisa Eiche ja Urmo Metsa viiele inimesele koordineeritud kiikumiseks mõeldud „Kiige“, mille me pärast näituse lõppu teadlikult linna peatänavale „unustasime“. See aktiveeris linnaelu üle viie aasta, kuniks ta eelmisel suvel oma tegemisi Voronja skulptuuride aias jätkas.

Ent need on küllaltki klassikalised näited skulptuuridest linnaruumis – laiemas mõttes asetuvad kõik kunstiteosed, ükskõik kus neid ka ei eksponeerita, avalikku sfääri ning nende protsesside jälgimine ja mõtestamine on mulle teoreetilises plaanis lõpmata põnev.

Millise loomingulise jälje on Sulle jätanud kunstijad, kus oled töötanud?

Olen töötanud kaks aastat EKA galeristina ning kaks aastat Kondase keskuse kuraatorina. Ehkki kureerimise puhul on primaarne valikuvabadus ja kohustus langetada otsuseid, siis tajusin mõlemas kollektiivis, et „egotrippimine“ vähemalt mind siin kaugele ei vii. Eriti Viljandis nägin seda, et kui ma läksin sinna kavatsusega teha oma kuraatoriprojektidega mitu vinget soolot, siis tegelikus elus kujunes kureerimine pigem kollektiivseks loominguliseks protsessiks.

to be merely a picture from a family album.

You have worked as an art critic for over ten years. How do you combine the activities of a critic and a curator?

Having studied semiotics and art history alternately, I feel good when I can call myself an art historian among semioticians and a semiotician among art historians. On the other hand, inside the mechanism of art itself, this changing of perspectives does not seem to work very well. A writer and a curator largely do the same thing, just the methods are completely different. Working as a critic is solipsistic; working as a curator demands a lot more responsibly, and risk-taking has a completely different weight.

The topic of your academic research is art in public space. How is this topic reflected in your curatorial projects?

The Heritage Conservation Days 2021 exhibition ‘Plastgraanulitest metallvarbadeni. Monumentaal-dekoratiivkunst Nõukogude Eestis’ (*From Plastic Granules to Metal Rods: Monumental Decorative Art in Soviet Estonia*), which I curated together with Anu Soojärvi, is linked most directly to my Doctoral thesis. The exhibit on plane tables was first opened in the building of the Academy of Sciences and later travelled to smaller places in Estonia.

One similar example of an exhibition that would normally take place in a gallery but which appeared in the public space was the ‘Kehamaterjal’ (*Body Material*) exhibition at Viljandi City Gallery curated with upper secondary school students. We brought Kaisa Eiche’s and Urmo Metsa’s ‘Kiik’ (*Swing*), intended for coordinated swinging by five people, to the exhibition and later deliberately ‘forgot’ it on the town’s main street. It enlivened town life for more than five years until last year when it continued on to the Voronja sculpture garden.

But these are fairly classic examples of sculptures in urban space. In a broader sense, all works of art are positioned in the public sphere, wherever they are exhibited, and observing and making sense of these processes is infinitely exciting for me in theory.

What creative mark have the various art houses in which you have worked left on you?

I have worked as a gallerist at the Estonian Academy of Arts for two years and as a curator at the Kondas Centre for two years. Although curating comes with primary freedom of choice and the obligation to make decisions, I felt in both collectives that ego tripping does not take you far, at least not me. Especially in Viljandi, I saw that despite going there with the intention of doing several awesome solos with my curatorial projects, curating became more of a collective creative process in reality.

Amie Nga Man Chan
Näitus “Pikiipiirijooksja, rotipüüdja ja müüriladuja”
Exhibition *Runner Along the Border, Rat Catcher and Bricklayer*

Korvipunuja kassiga (ÜAM F 507-240 F).
ÜAMF506_240_UTKald_KE1R009_08.
Tartu Ülikooli muuseum.

Hanna Samoson

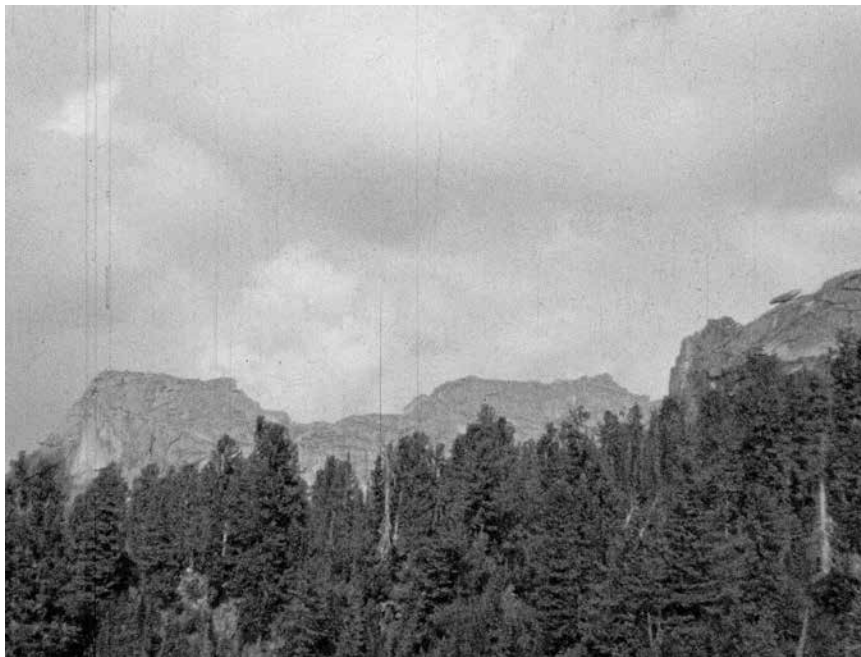

Eike Eplik

Eike Eplik

Näitus "Pikiirijooksja, rotipüüdja
ja müüri laduja"
Exhibition *Runner Along the Border,
Rat Catcher and Bricklayer*

Kristaps Epnars
Forget Me Not. Sleeping
Sajan. Photo and video stills

Kristaps Epnars
Forget Me Not. Sleeping
Sajan. Photo and video stills

Eike Eplik

Näitus "Pikiirijooksja, rotipüüdja
ja müürladuja"
Exhibition *Runner Along the Border,
Rat Catcher and Bricklayer*